

R A S

Rasspecifik Avelsstrategi för SHIBA

av rasklubben Shiba-No-Kai 2020

Förord

Meningen med våra rasspecifika avelsstrategier (RAS) för shiba är att de ska vara utformade för att passa just vår ras. RAS står på fyra ben;

- population
- mentalitet
- hälsa
- exteriör

Det är däremot inte alltid så att dessa fyra områden väger lika tungt under alla perioder i en rasutveckling. Vår ras har under 2000-talet drabbats av en kraftig popularitetsökning. Från att länge ha legat på knappt 30 registreringar per år är vi nu uppe runt 135 registreringar de senaste 20 åren. När efterfrågan ökar sänker ofta uppfödare kraven på avelsdjuren för att kunna möta efterfrågan. Det sätter högre press på områdena exteriör, mentalitet och hälsa samtidigt som populationen vinner på den ökade avelsbasen. Det är lätt att fokusera för mycket på de mätbara faktorer som vi hittar inom populationsanalysen, när vår ras idag kanske står inför helt andra problem. Därför är det nu ännu viktigare med ett tydligare RAS som därigenom blir lättare för uppfödarna att följa.

Kennelklubbens generella avelspolicy är överordnad oss och ska alltid följas. Den innefattar:

- Prioritera avel för mentala egenskaper anpassade till rasernas funktion och samhällets krav.
- Prioritera avel som gynnar avkommans möjlighet till ett långt liv utan hälsostörningar.
- Prioritera exteriör avel som gynnar god funktion och förebygger förekomsten av icke önskvärda egenskaper hos avkomman.
- Prioritera avel av hundar med naturlig fortplantningsförmåga.
- Verka för en låg andel nära släktskapsparningar för att därmed minska inavelsökningen i hundraserna; medverka till att enskilda individer eller grupper av närbesläktade individer inte överutnyttjas i aveln.
- Verka för att minska antalet avelsrestriktioner, som inte är relaterade till hundrasernas sundhet men begränsar möjligheterna till ett effektivt utnyttjande av befintliga hundmaterial; vid behov ta bort avelshinder mellan rasvarianter/raser, vilka bygger på olikheter i enskilda genpar t ex färg, hårlag och storlek.

Innehållsförteckning

Rasens Historia	3
Ras och rasklubb i Sverige.....	3
Rasen i omvärlden.....	4
Population	5
Inavel.....	5
Liten genetikordlista.....	6
Avelshundsanvändning.....	7
Ålder på avelsdjuren.....	9
Hälsa	11
Hälsoenkät.....	11
Höftledsdysplasi – HD.....	11
Armbågsdysplasi - AD.....	14
Patella.....	14
Ögonproblem.....	15
Hudproblem.....	17
Mentalitet/Funktion	18
Mentalbeskrivning.....	18
Exteriör	21

Rasens Historia

I Japan har man funnit skelettrester av hundar som är snarlika dagens shibor. Dessa skelettrester har daterats till minst 7-8000 år tillbaka.

När det gällde shiban så var denna till en början ingen enhetlig ras. Den bestod av närliggande varianter av hundar i olika delar av landet som användes till samma typ av arbete, d v s jakt på småvilt. Sedan urminnes tider har små hundar kallats shiba inu runt Nagano-bergen. En möjlig förklaring till namnet är den röda pälsfärgen som liknar bladen i snårskogen på hösten (snår, liten buske heter shiba på japanska). En annan troligare förklaring är att i äldre tider kallades alla små saker för shiba.

Från Shinshu-distriktet kom en variant av shiba, från Gifu-distriktet kom Mino-hundarna och från Totтори och Shimane-distrikten kom Sanin-hundarna. Dessa olika hundtyper smälte samman till det vi idag kallar shiba. Därför kan vi fortfarande urskilja olika typer inom rasen. Skillnader kan t ex vara nosens längd, mer eller mindre markerat stop, eller olika röda färgnyanser.

Klubben för bevarandet av de japanska hundraserna Nihon Ken Hozonkai, kallat Nippo, grundades 1928. Dr Saito bildade klubben tillsammans med några goda vänner; Tatsuo Nakajo som var expert på Shinshu-shiban, Masayu Ishikawa som var expert på Mino/Gifu-shiban samt Mazuso Ozaki som koncentrerade sig på Sanin-shiban. Dessa män gjorde ett fantastiskt arbete med att leta efter och katalogisera hundar inom sina områden. Att etablera en standard för de japanska raserna var ett tidigt mål. Den 6:e november 1932 hölls den första nationella utställningen i Tokyo.

Efter andra världskriget hade antalet rasrena shibor decimerats betydligt. Under uppsikt av Nippo-organisationen restaurerades återigen shiban. Tio shibor nämns som de som har haft störst betydelse för att åter bygga upp stammen.

Det registreras ungefär 50 000 shibor per år i Japan, Japanska kennelklubben och Nippo tillsammans. Man håller 42 lokala och 8 regionala Nippo-shower under året, samt en mycket stor nationell utställning som hålls under hösten.

Ras och rasklubb i Sverige

Sverige och Italien var de första länderna i Europa att föra in rasen. De första shiborna importerades till Sverige 1972 av Inga och Bror Carlsson, Manlötens kennel. Tikarna Akiwaka Hime och Sachijishi Hime anlände i maj och i december kom hanhundarna Maritsukio och Wakatake. I oktober 1973 föddes den första kullen shibavalpar efter Maritsukio och Akiwaka Hime, två röda hanar, Manlötens Bokai och Banzai samt två cremefärgade tikar, Beni My-Loo och Beni Yasmin. På den tiden var creme en tillåten färg. Beni My-Loo är mamma till Manlötens Tomodati, den tidens stora stjärna i utställningsringarna. Tomodati var fallen efter Benitama Of Yoshikensow, importerad från Japan 1977. Han lämnade 16 kullar med 42 registrerade valpar efter sig – dessa valpar utgjorde ca 25 % av svenska shibabeståndet 1984.

Akiwaka Hime, Maritsukio och Wakatake fick stor betydelse i shibaaveln. Ättlingar efter dessa hundar finns än i dag. I takt med stigande intresse för rasen har ett flertal kennlar etablerat sig och idag har vi ca 30 aktiva uppfödare. Rasklubben uppmuntrar såväl nya som gamla uppfödare att gå SKKs uppfödarutbildning för att få en bra grund att verka utifrån som uppfödare.

Den svenska rasklubben för shiba, Shiba-No-Kai, bildades 1983. Klubben ger ut tidningen Shibans fyra gånger per år och anordnar en officiell rasspecial årligen. Det finns sex lokalavdelningar varav vissa regelbundet ordnar aktiviteter för medlemmarna.

Rasen i omvärlden

Ett livligt avelsutbyte har skett och sker fortfarande mellan uppfödare runt om i Europa. Under perioden 2010-2019 importerades 96 hundar och av dessa har hittills 47 st gått i avel, dock många av de som importerades 2019 är ännu för unga för att gå i avel. Av de importer som används i avel kommer flest från Japan, följt av Norge, Nederländerna och Ryssland. Från Sverige har också shibor exporterats till olika länder runt om i världen. Vi hittar idag många hundar från olika länder och olika blodslinjer i den svenska aveln.

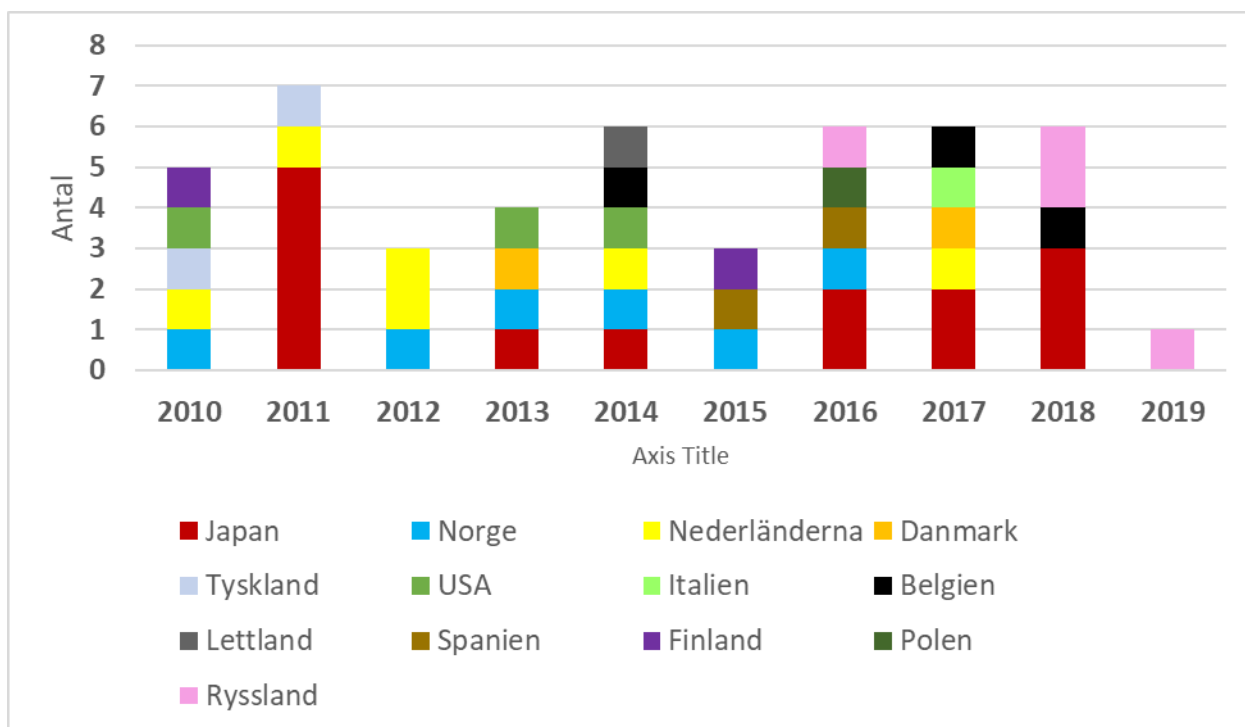

Fig 1. Antalet importer som har använts i avel under 2010-talet angivna under sina egna registreringsår. Importer som inte/ännu inte gått i avel har inte tagits med.

Population

Antalet registrerade shibor i Sverige har legat ganska stabilt under den senaste 10-årsperioden med ett snitt på 132 registreringar per år. Detta trots att efterfrågan på valpar har ökat markant under senare år. Antal aktiva kennlar under den senaste 5-årsperioden är 30 st.

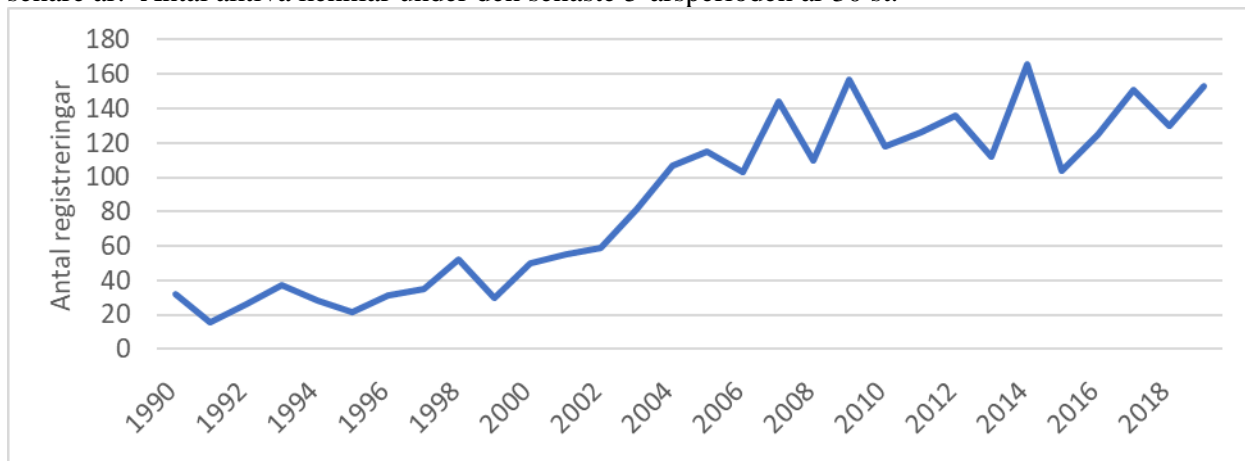

Fig.2 Antalet registreringar per år inklusive importen sedan 1990 i Sverige.

Inavel

Alla levande varelser bär på ett antal genetiska defekter. Genomet utsätts ständigt för mutationer som leder till genetiska förändringar. Faktum är att hunden är en av de arter som har högst mutationsfrekvens. Det är därför som arten har kunnat utvecklas i så många riktningar, främst när det gäller det exteriöra. Man har tagit tillvara nya mutationer och genom dessa utvecklat nya raser med specifika egenskaper.

Men nya mutationer kan också vara skadliga för individens funktion och överlevnad. De skadade allelerna kan också ärvas ner från föräldrar till avkomma. Är de av dominant typ kan de lätt upptäckas och elimineras men tyvärr är det vanligare med skador av recessiv typ. Dessa skador lever dolda i individen och ärvs ner till en del av dess avkommor.

När man generationer senare parar en individ med en annan individ med recessiva defekter i samma gen kan vi helt plötsligt se en sjukdom eller avvikelse som inte visat sig tidigare i dessa linjer, utan hela tiden legat dold. Spridningen av denna defekta allel kan därför ha fortgått en längre tid innan uppfödaren blir medveten om problemet.

För att populationen ska få en så stor genetisk variation som möjligt är det viktigt att inavelsökningen hålls inom rimliga gränser. Som genomsnittlig nivå i en ras eftersträvas en inavelsökningen understigande 2,5 % räknat på fem generationer. Rekommendationen är också att avelsdjur inte bör vara närmare släkt än kusiner, det vill säga inavelsgrad högst 6,25 %.

Liten genetikordlista

Genom - en individs arvs massa, den kompletta uppsättningen av olika gener som en individ bär på.

Gen - arvsanlag, del av genomet och en enhet för information om ärftliga egenskaper, som ärvs från föräldrar till avkomman. En gen är en sekvens av DNA, som fungerar som ett slags recept på ett visst protein.

Allel - en av två eller flera versioner av en gen. Vi har alltid två alleler för varje genplats, en från modern och en från fadern. De kan vara av samma sort (homozygot) eller två olika av flera olika allelversioner (heterozygot). Allelerna kan vara dominanta eller recessiva.

Dominant - den allel inom ett anlagspar som i högre grad än den andra (recessiva) allelen bestämmer en viss egenskap. Den maskerar uttrycket av den recessiva allelen.

Recessiv - den allel som underordnas den andra (dominant) allelen. Bildas genen däremot av två lika recessiva alleler kommer de i uttryck.

Mutation - en bestående förändring i det genetiska materialet (förändring i DNA-strukturen). Sker mutation i en könscell nedärvs den till avkommor. Kan t. ex. bero på slumpmässiga kopieringsfel, strålning, vissa kemiska ämnen och virus.

Utvärdering sista femårsperioden:

För shibans del ligger inavelsnivåerna lågt och har så alltid gjort. Från att ha legat på 0,7% 2013 ses dock en långsam ökning av inavelsgraden under den senaste femårsperioden med ett snitt på 1,24 %. Reservation för att inte alla fem generationerna är kända på alla stamtavlor, men det bör bara göra marginella skillnader. Det var 4,2 % av kullarna under perioden som har en inavelsgrad högre än 6,25 %. 1 % var också högre än 12,5 %.

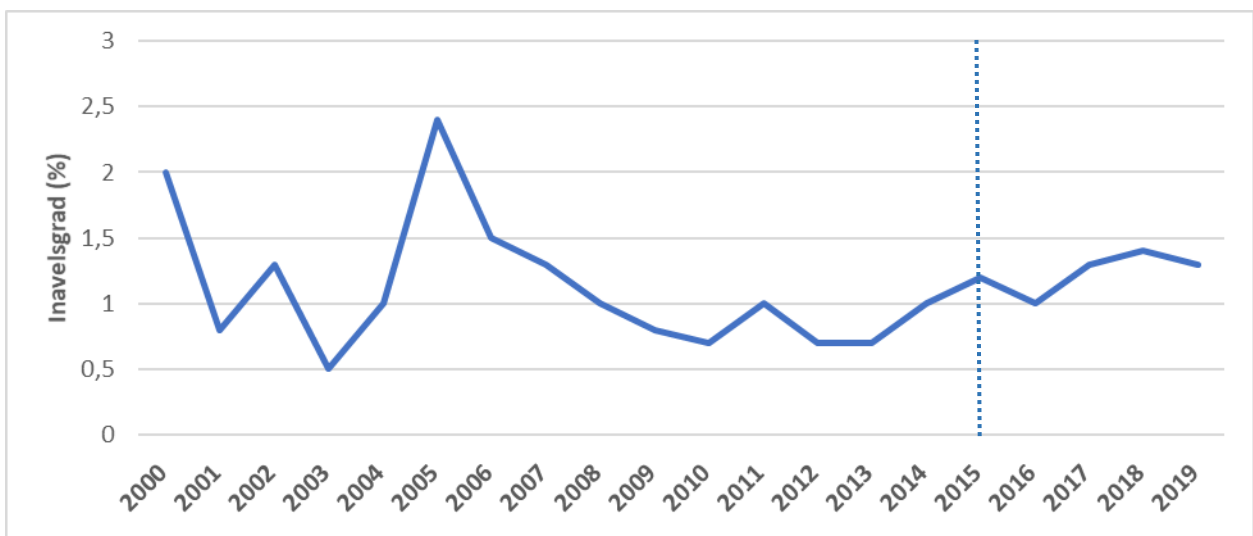

Fig 3. Inavelsnivåerna under de senaste 20 åren.

Långsiktigt mål:

- Att arbeta för att bredda rasens genetiska variation i Sverige och därigenom bibehålla rasen som den sunda hund den är idag.

Kortsiktigt mål:

- Att bibehålla den låga inavelsnivån på maximalt 2,5 % i genomsnitt samt att bredda avelsbasen.

Strategi:

- Att följa den allmänna rekommendationen att ingen kombination ska ha en högre inavelskoefficient än 6,25 %.

- Att bredda avelsbasen genom att uppmana fler shibaägare som har hanhundar som är friska, har stabil mentalitet och korrekt exteriör att HD-röntga dem och om friröntgade göra dem tillgängliga för avel.

- Att genomtänkta import av nya avelsdjur görs för att i så stor utsträckning som möjligt få in nytt blod och därigenom bredda avelsbasen.

Avelshundsanvändning

Översikt:

Hanhundar

Historiskt sett har ett antal hanhundar helt klart varit mycket dominerande i rasen. Men detta har främst varit innan införandet av RAS och under en tid med mycket låga registreringssiffror och liten tillgång till kvalitetsmässigt goda hanhundar. Figur 4 visar de hanhundar som haft 30 eller fler avkommor. Alla är födda tidigt 2000-tal eller tidigare.

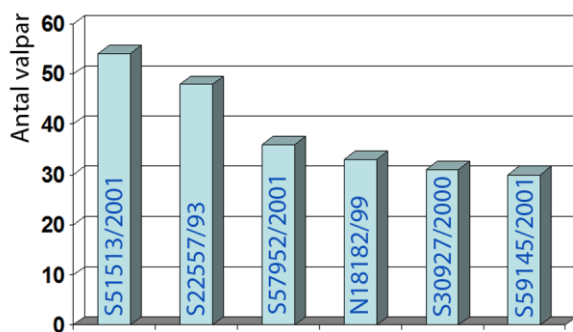

Fig 4. Hanhundar med 30 eller fler avkommor.

Enligt RAS ska ingen hanhund bli far till mer än 5 % av valparna födda under en femårsperiod. Figur 5 visar att antalet hanhundar som överanvänds, d v s är far till mer än 5 % av totala antalet födda valpar under en 5-årsperiod, minskar och var totalt 3 individer för hela perioden 2011-2019, då samma hane översteg kvoten vid mer än en 5-årsperiod. Ingen av de hanar som gått i avel under den senaste femårsperioden har kommit över 5%-gränsen. Under denna period registrerades 613 valpar vilket innebär att ingen hanhund blev far till fler än 30 valpar.

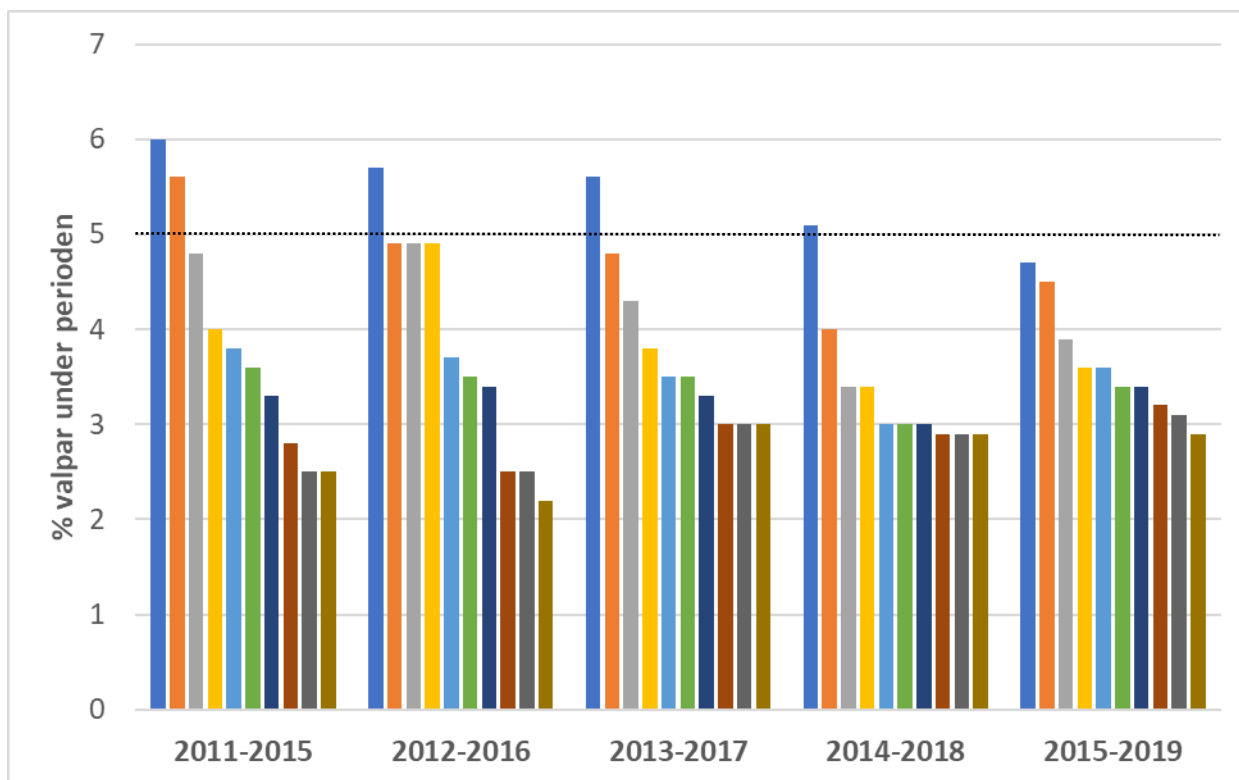

Fig 5. Hanhundsanvändningen i 5-årsperioder mellan åren 2011 och 2019. Varje 5-årsperiod visar de 10 mest använda hanhundarna.

Detta medför att en hanhund som i yngre dagar givit en för den perioden maximalt antal valpar kan användas igen efter ett antal år, när det är fler årskullar som ligger till grund för uträkningen av hans kvot. Det vore slöseri att inte återigen använda en hanhund som visat sig vara god nedärvare när det gäller hälsa, mentalitet och exteriör bara för att han fyllt sin kvot under sina första fem år som avelshane. Andra anledningar till att inte maximera antalet valpar efter en specifik hanhund är att det inte skulle bli ekonomiskt försvarbart att importera hanhundar från t ex Japan, om den bara skulle få användas för ett fåtal kullar, samt att uppfödare tenderar att behålla sina avelshanar för sig själva om antalet kullar begränsas för mycket.

Tikar

Shibor får i allmänhet inte så stora kullar. Kullstorleken är lite drygt tre valpar i snitt. Det gör, med de maximalt fem kullar man kan ta på en tik, att få av dem kan anses ha lämnat för många avkommor efter sig. Endast en tik har blivit mor till mer än 5% av valparna under en femårsperiod (2014-2018), med totalt 32 avkommor på 5 kullar. Men här kan man se det som att det är en fördel att fertila tikar som lämnar större kullar går mer i avel än tikar som lämnar små kullar därför att hög fertilitet, dvs att en tik ger fler valpar per kull, är ett sundhetstecken.

Barnbarn

Då varje avkomma har en far men två far- och morfäder kan antalet barnbarn uppgå till ca dubbla antalet egna valpar utan betydande risk för alltför starkt inflytande av en enskild hane eller tik på rasen. Värden för maximalt rekommenderad nivå skulle då ligga vid ca 62 barnbarn om vi ser över senaste femårsperiod. Det blir inte helt relevant att jämföra hundar från olika tidsperioder på detta sätt eftersom hundar som gav barnbarn under tidigare femårsperioder skulle ha ett lägre tak än 62. Fyra hanar ligger dock klart över gränsen och det är S42993/2000 med 155 barnbarn, S19117/2003 med 138 barnbarn, S30927/2000 med 111 barnbarn, samt SE47148/2010 med 100 barnbarn. Värt att

nämna är att ingen av dessa hanar har överdrivet många valpar själva, 28, 26, 31 respektive 34. Det finns naturligtvis orsaker till att olika uppfödare i stor utsträckning valt att gå vidare på avkommor efter dessa hanar. Förutom dessa fyra har ytterligare fyra hanar mer än 62 barnbarn. För tikarna är det fyra stycken som har mer än 62 barnbarn. Det är S21793/95 med 95 barnbarn, S11050/2000 med 82 barnbarn, S37271/2003 med 67 barnbarn, samt S11700/99 med 64 barnbarn.

Utvärdering sista femårsperioden:

I föregående RAS anges att ingen hanhund ska bli far till mer än 5 % av valparna födda under en femårsperiod. 72 hanhundar har använts i avel under denna period och ingen är far till mer än 5 % av valparna, se figur 5.

I hälsoenkäten 2018 framkom att 25% av shiborna var kastrerade, vilket är en ökning med 7% i jämförelse med hälsoenkäten 2007. Om alltför många hundar, och då fr.a. hanar, kastreras krymper avelsbasen.

Långsiktigt mål:

- Att ingen hane blir far till mer än 5 % av födda valpar under en femårsperiod. Om rasen fortsätter att öka i antal registreringar finns det utrymme för att sätta denna gräns lägre än så framöver.
- Att ingen hane eller tik får för starkt inflytande i rasen.
- Att andelen shibor, fr.a. hanhundar, som kastreras minskar.

Kortsiktigt mål:

- Att arbeta för att inte enskilda avelsdjur får ett alltför dominerande inflytande på populationen

Strategi:

- Att uppmana uppfödarna att använda avelsdjur från i Sverige mindre dominerande linjer.
- Att utvärdera avkomman efter en enskild hanhund som fyllt sin kvot, när det gäller hälsa, exteriör, mentalitet samt inflytande över populationen innan man använder den igen efter en femårsperiod.
- Att informera uppfödare och fr.a. hanhundsägare om vikten av att inte kastrera sin hund utan att mycket goda skäl eftersom det finns både hälso- och beteendemässiga risker med en kastrering, samt att det är viktigt för shibapopulationen att inte alltför många hundar kastreras.

Ålder på avelsdjur

Översikt:

Det finns flera anledningar till att inte avla på alltför unga djur. Dels ska en hund inte användas förrän vid den ålder då hunden uppvisar en vuxen individs fysiska mognad och beteende (SKK's grundregel 3:3). Detta gäller framförallt tiken som har ett stort inflytande på hur valparna präglas. Dels är det vissa ärftliga sjukdomar som inte hunnit visa sig hos den yngre hunden, tex allergier som tar tid att diagnostisera. Det är också svårt att helt utvärdera en hunds exteriör innan den är fullvuxen. SKK's avelskommitté rekommenderar därför att avelsdjur, framförallt tikar, bör vara 2-3 år gamla vid avelsdebuten och aldrig yngre än 18 månader (enl. djurskyddslagen).

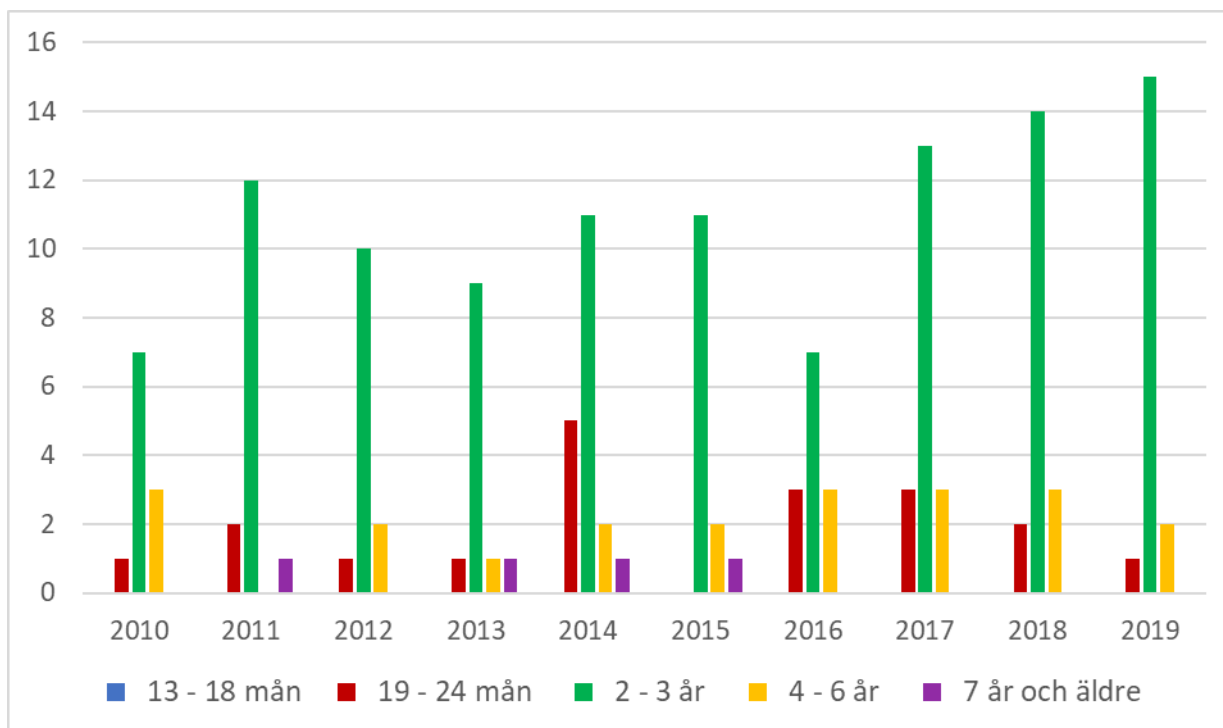

Fig 6A. Tikars ålder vid första valpkull. Antal kullar per åldersintervall respektive år.

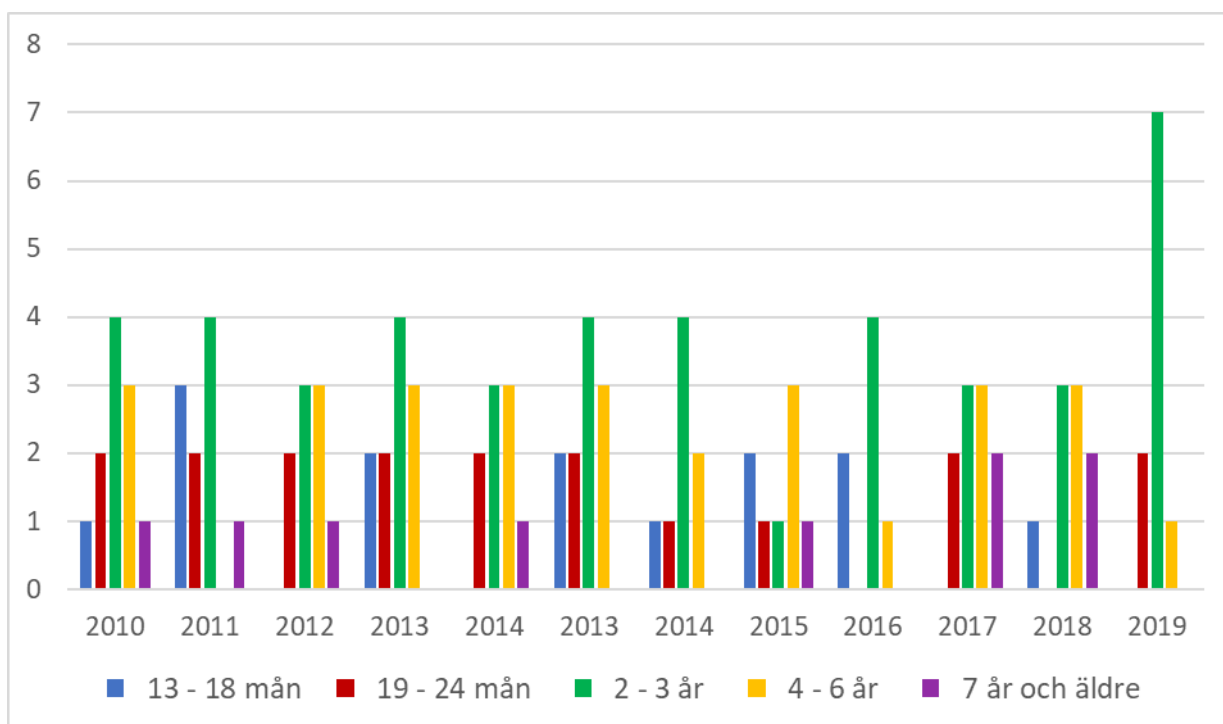

Fig 6B. Hanars ålder vid första valpkull. Antal kullar per åldersintervall respektive år.

Utvärdering sista femårsperioden:

Ingen kull har fötts där tiken har varit yngre än 18 månader. Ca 11 % har fått sin första kull vid 19-24 månaders ålder. Det är för övrigt mest vanligt att låta tiken få valpar efter två års ålder (se Fig 6A).

När det gäller hanarna är det annorlunda, då fler hanar gör avelsdebut i lägre ålder än tikan. Dock har andelen hanar med tidig avelsdebut minskat under 2000-talet. Under perioden 2001-2005 var 56 % yngre än två år och under 2006-2010 var motsvarande siffra 35 %. Om man tittar på den senaste femårsperioden har andelen hanar med avelsdebut före 2 årsålder minskat till 23%, varav 11%

debuterade redan vid 13-18 månaders ålder. När det gäller hanarna så har de naturligtvis inte samma påverkan på valparnas utveckling. Shiban är också en förhållandevis frisk ras som inte har någon specifik rassjukdom som kan debutera först vid en viss ålder. Dock förekommer allergier i rasen och genom att vänta med avelsdebut ökar chansen att en allergi upptäcks. Dessutom argumentet för utvärdering av exteriören gäller även för hanarna så utvecklingen mot högre ålder vid avelsdebuten är positiv.

Långsiktigt mål:

- Att kunna göra en säker bedömning av avelsdjurens kvalitet både vad gäller hälsa och exteriör innan de används i avel.

Kortsiktigt mål:

- Att inget avelsdjur, tik eller hane, bör paras före 22 månaders ålder.

Strategi:

- Att informera om SKK:s grundregler samt djurskyddslagarna i tidning och hemsida.
- Att fortsätta informera uppfödare om fördelen med att vänta med att använda avelsdjur i avel tills de är vuxna både mentalt och exteriört.

Hälsa

Hälsoenkät:

Under hösten 2007 skickade klubben ut en hälsoenkät till alla med en shiba född mellan 1990 och 2004 vars adresser kunde hittas. Dessutom lades hälsoenkäten ut på klubbens hemsida. Totalt fick klubben in 236 användbara svar. Det finns 683 st shibor registrerade som är födda mellan dessa år, vilket betyder att klubben fått in hälsoenkäter för 34% av dessa, vilket är en bra svarsfrekvens.

Vi kan utifrån enkätsvaren slå fast att shiban är en frisk ras som ofta når en ganska hög ålder. Medelåldern hos de shibor som hunnit avlida var 10,8 år. Flera uppnådde 14-16 års ålder men snittet dras alltid ner av dem som dör/avlivs tidigt av olika orsaker. Avlivningsorsak för de äldre shiborna var jämt fördelat mellan cancer och åldersproblem.

Rasklubben gjorde en ny hälsoenkät 2018 som var speciellt inriktad på allergi och ögonproblem. Enkäten var digital och lades ut på klubbens hemsida och Facebook-grupp, samt spreds på andra shibarelaterade Facebook-grupper. Enkäten var öppen för shibor födda mellan 2000 och 2015. Under denna period registrerades 1746 shibor i Svenska kennelklubben (SKK). Sammanlagt fick vi in 304 svar omfattande ungefär lika många tikar som hanar. Även denna enkät visade att shiban är en frisk ras. Medelåldern på avlidna hundar var 10,5 år, vilken var nästan exakt densamma som hälsoenkäten 2007 visade.

Höftledsdysplasi, HD

Översikt:

Shiba har krav på känd HD-status inför parning. Däremot finns det inte något krav på att avelsdjuret ska vara fria (A eller B) men det är bara i undantagsfall som hundar med C eller D har gått i avel. Endast 5,6 % av alla kullarna under 2000-talet (2000-2019) hade en förälder med C- och i något fall D-höfter. Trots det har vi sett en stadig försämring av HD resultatet under den senaste 20-årsperioden.

	2000-2004		2006-2010	
	Antal	Procent (%)	Antal	Procent (%)
HD A	95	82	146	61
HD B	15	13	60	25
HD C	4	3	22	9
HD D	2	2	10	4
HD E	1	1	3	1
Totalt antal röntgade	117		241	

Tabell 1. HD-resultat från två olika femårsperioder under 2000-talet. Importer och omröntgade hundar är exkluderade.

I början av 2000-talet (2000-2004) var andelen svenskfödda shibor med HD 6 %, en siffra som ökat till 14% under perioden 2006-2010 (se tabell 1). Det är framför allt andelen C-höfter som ökat. Dessutom har andelen hundar med HD B ökat under samma period. Även om B är ett fullt godkänt resultat är det ändå oroande att de ökar på bekostnad av antalet A-resultat.

HD ärvs ner polygent (flera gener är inblandade) och det är en kombination av ärftlighet och miljöpåverkan som mat och motion som bidrar till defektens uppkomst och grad.

Det hävdas ofta att HD-resultatet för en shiba inte är relevant då en så liten och lätt ras sällan får besvär av en HD-defekt. Det kan nog stämma när det gäller C-höfter, men en shiba med grav HD skulle kunna få besvär, i alla fall på äldre dar. Frågan om trenden med fler B- och C-höfter också leder till fler D- och E-höfter är idag oklart.

Utvärdering sista femårsperioden:

Ökningen av andelen svenskfödda shibor med HD under 2000-talet har planat ut något under 2010-talet (se Fig 7). Andelen med C ligger stabilt på 13%. Glädjande nog har inte andelen D och E ökat utan ligger stabilt på en låg nivå. Men det är en fortsatt trend med ökad andel med HD B på bekostnad av A.

Under den senaste femårsperioden (2015-2019) har 246 shibor höftledsröntgats. Eftersom utvärderingen bara är intressant för svenskfödda shibor, har importers räknats bort samt de shibor som har omröntgats, vilket ger totalt 205 stycken HD-röntgade hundar. Av dessa hade 49% A, 35 % B, 13% C, 3% D och 0% E. I jämförelse med femårsperioden 2000-2004 så har andelen B och C ökat, D & E ligger på samma nivå och A har minskat.

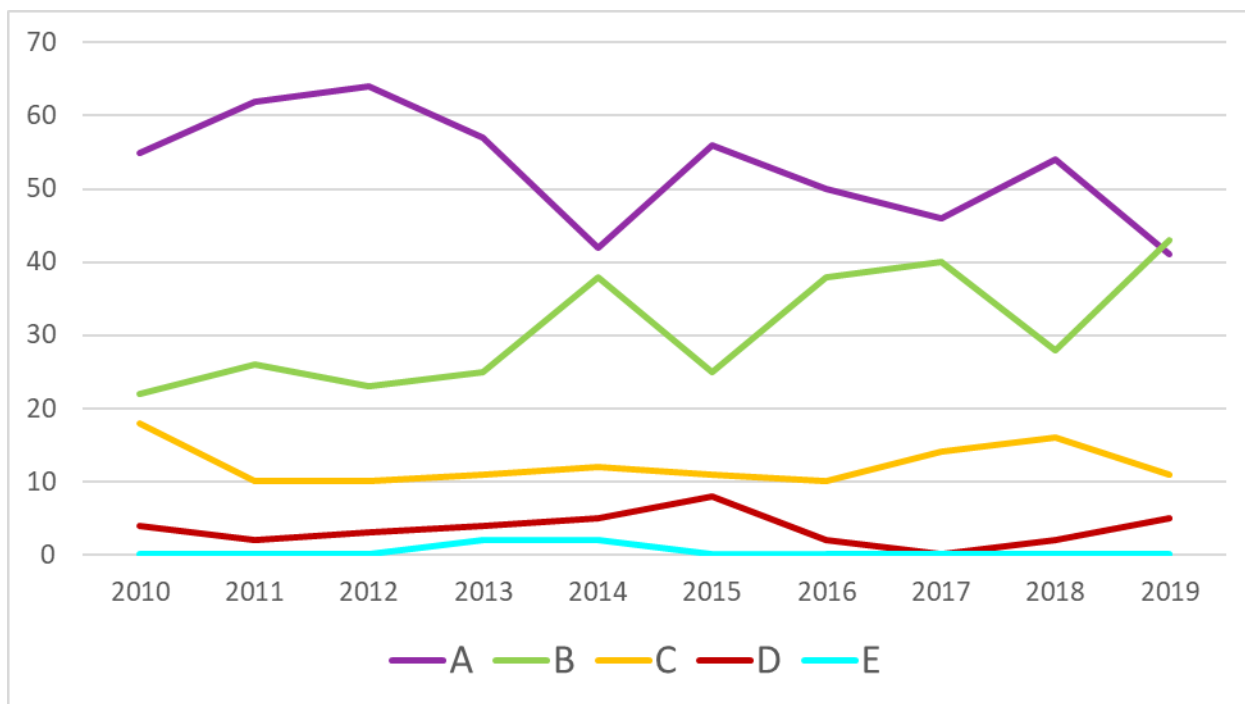

Fig 7: Utveckling av HD-resultat 2010-2019, angivet i procent av antalet röntgade hundar sorterat efter undersökningsår. Endast svenskfödda shibor ingår.

Med anledning av att man såg en försämrad HD-status i de flesta raser under 2000-talet tillsatte SKK en HD utredning 2017 för att försöka ta reda på orsaken/orsakerna till detta. 2019 presenterades resultaten av utredningen vilken kom fram till att försämringen med stor sannolikhet beror på förändringar i rutinerna kring HD-röntgen, bl.a. byte av sederingspreparat till muskelavslappande medel och övergång från analog till digital avläsning. Detta innebär att HD-statusen inte har blivit sämre utan det är avgränsningen mellan graderna som ändrats. I praktiken innebär detta att vissa hundar som tidigare fick A idag skulle få ett B, och att vissa B-hundar istället skulle få ett C. Det är därför ej sannolikt att vi kommer att se någon förbättring av HD-statusen.

Med anledning av detta har vi ändrat i de lång- och kortsiktiga målen. När andelen hundar med C ökar leder det även till att avelsbasen minskar. Därför har vi ändrat i strategin när det gäller användningen av en hund med HD C i avel till att även den hund som inte tillför nya gener till den svenska shibapopulationen också kan användas sparsamt i avel om de är friska, har bra mentalitet och en rastypisk exteriör. Eftersom hundar som är HD-fria kan ge avkomor med HD, har vi ökat kravet på den hund man i så fall parar en C-hund med, se nedan.

Långsiktigt mål:

- Att bromsa trenden med försämrad HD-status hos rasen.
- Att behålla andelen grava HD-fall (D och E) till under 5 %.

Kortsiktigt mål:

- Att bromsa försämringen av HD-statusen hos rasen.
- Att fler svenskfödda shibor HD-röntgas med central registrering i SKK
- Att utvärdera HD-status hos avkomma efter hund med C-höfter

Strategi:

- Att informera om vikten att fler svenskfödda shibor HD-röntgas för att få en bättre bild av hur HD-statusen ser ut i den svenska shibapopulationen.

- Att enbart friröntgade hundar bör gå i avel.
- Att en hund med C-höfter i undantagsfall kan användas begränsat i avel om den har många positiva fördelar när det gäller övrig hälsa, mentalitet och exteriör. I dessa fall ska den enbart paras med en partner med A eller B-höfter som har flera nära släktingar som är HD fria. Avkomman till C-hunden ska också HD röntgas och hunden bör endast användas i avel igen om avkomman är HD fria.
- Att en hund med D eller sämre gradering aldrig ska gå i avel.

Armbågsledsdysplasi, AD

Översikt:

Detta är ett samlingsbegrepp för olika utvecklingsrubbingar i armbågsleden. Liksom vid höftledsdysplasi påverkar både arvet och miljön. Röntgenundersökning görs för att påvisa eventuell förekomst och grad av sekundära benpålagringar/artros, vilket visar att någon av dessa utvecklingsrubbingar föreligger.

Under åren 2000-2014 har 151 shibor röntgats. Av dessa fick 13 hundar resultatet ED grad 1, dvs 8,6 % och en ED grad 3, dvs 0,7%. Övriga var utan anmärkning.

Utvärdering sista femårsperioden:

Under åren 2015-2019 har 45 shibor röntgats. I relation till hur många shibor som registrerades under femårsperioden, 663, var det 6,8%. Av dessa fick 2 st hundar resultatet ED grad 1, vilket motsvarar 4% av antalet undersökta hundar. Detta indikerar att andelen shibor med AD inte har ökat.

Långsiktigt mål:

- Att AD även i fortsättningen inte ska vara ett problem inom rasen.

Kortsiktigt mål:

- Vi ser inte att AD är något vi behöver prioritera inom den närmsta framtiden.

Strategi:

- Att det är positivt om uppfödare även undersöker sina avelsdjur när det gäller AD men vi ser inte någon anledning att från klubbens sida ge några rekommendationer eller ställa krav när det gäller AD.

Patella

Översikt:

Patellaluxation innebär att knäskålen (patella) kan förflyttas från sin normala position antingen utåt (lateral luxation) eller inåt (medial luxation). Det senare är det mest vanliga. Anomalin har en komplex bakgrund. Exempel på orsaker är: utplaning av knäskålens och/eller knäledens ledyta, utplaning av lårbenets rullkammor och/eller eftergift i knäledens ledband, ledkapsel och omkringliggande muskulatur. Förändringen kan även orsakas av felaktig vinkel mellan lårben och lårbenshals och/eller av onormal riktning på lårbensaxeln. Förändringarna i lårbenet kan i sin tur orsakas av felaktig mineral- eller hormonomsättning.

Många hundar med patellaluxation är symtomfria men felet kan konstateras genom palpatorisk undersökning av knäleden. Palpation innebär att man undersöker genom att bara använda händerna. I

gravare fall uppträder återkommande eller konstant hälta. Om knäskålen är permanent luxerad får hunden en typisk, knäande gång.

Sedan 2001, när patella (lös knäskål) började registreras centralt av SKK, och till och med 2014 har 54 shibor undersökts och av dem hade sex stycken (11 %) patella medialt grad 1, tre stycken (6 %) patella medialt grad 2, och resten (83 %) utan anmärkning (ua).

Hälsoenkäten som besvarades av shibor födda mellan 1990 och 2004 anger att 7 hundar (3%) har problem med patella men det går inte att avgöra utifrån enkäten om det innebär ett lidande för hunden.

Utvärdering sista femårsperioden:

Mellan 2015-2019 har resultat för 20 shibor som undersökts för patella registrerats hos SKK. Av dessa var det tre stycken (15%) som fick patella medialt grad 1 och resten utan anmärkning. Andelen shibor som undersöks för patella med central registrering är fortsatt mycket lågt. En anledning till detta verkar vara att resultaten upplevs vara osäkra. Därför har vi beslutat att ändra det kortsiktiga målet till att istället för att få fler shibaägare att låta patellaundersöka sin hund med central registrering av resultatet till att få fler att rapportera in shibor som faktiskt drabbas av besvär med patellan och på så sätt få en uppfattning av hur många som drabbas.

Långsiktigt mål:

-Att patella inte ska vara ett problem inom rasen.

Kortsiktigt mål:

- Att fler shibaägare rapporterar in till avelsrådet om deras hund har fått problem med patella.

Strategi:

- Att informera uppfödare och shibaägare om vikten av att rapportera in hundar som har problem med patella till avelsrådet.

- Att uppmana hundägare, vars hundar har besvär på grund av patella, att rapportera in detta till avelsrådet.

Ögonproblem

Översikt:

Glaukom (grön starr) innebär ett för högt tryck i ögat oftast på grund av stopp i flödet av kammarvätska. De flesta fall av glaukom beror på en medfödd förändring i ögats kammarvinkel eller sekundär pektinatligamentdysplasi (PLD). Dessa förändringar går inte att upptäcka vid vanlig ögonundersökning utan måste göras med gonioskopi. Pektinatligament kan liknas vid ett galler, där kammarvätskan flödar igenom. I lindriga fall av PLD är en del fibrer onormalt korta och tjocka och mer eller mindre sammanväxta medan de flesta fibrerna är normala så att kammarvätskan kan flöda igenom. I riktigt allvarliga fall är nästan alla fibrer sammanväxta med endast enstaka avflödeshål i stället för ett galler. Om ligamentet är dysplastiskt anges det som bråkdelar av hela ligamentets omkrets ($< 1/2$, $1/2-3/4$ och $>3/4$). Vid grav PLD ($>3/4$) kan t.ex. en inflammation i ögat orsaka totalt flödesstopp och akut förhöjt tryck i ögat. Glaukom är mycket plågsamt och leder oftast till total blindhet, men sjukdomen kan inte upptäckas i förtid med ögonlysning. Det är inte alla hundar med onormal vinkel eller PLD som sedan utvecklar glaukom men gör de det händer det oftast i högre ålder, över 8 år.

Det är välkänt att glaukom förekommer hos shiba i Japan och vi vet från hälsoenkäten 2007 och statistik från olika försäkringsbolag att sjukdomen förekommer i den svenska populationen. I Storbritannien beslutade British Kennel Club och British Veterinary Association 2010 att införa obligatorisk gonioskopi för glaukom på alla shibor som ska gå i avel inom 12 månader före parning. Undersökningen måste dessutom göras om vart tredje år, då förändringen i kammarvinkeln är fortskridande. Statistik från 60 engelskregistrerade shibor som undersöktes med gonioskopi under 2019 visar att 40% hade grad 1, 2% grad 2 och resterande 58% var utan anmärkning. Grad 1 innebär en mild PLD (1-25% av hela ligamentets omkrets) och innebär inget hinder för avel. Grad 2 innebär en moderat påverkan (PLD 26-75%) där rasspecifika råd bör följas inför parning. Om hunden får grad 3 (PLD > 75%), allvarlig påverkan, får den inte användas i avel.

Det är 37 olika hundar som har ögonlysts under 2000-talet. Alla fick resultatet utan anmärkning. Sedan 2011 infördes ett mer omfattande protokoll för ögonundersökning. Fram till och med 2014 har 10 hundar undersökts med det nya protokollet, alla utan anmärkning. Utöver dessa resultat, har en hund som har fått diagnos glaukom samt två hundar som har undersökts med gonioskopi, med resultat PLD, < 1/2- 3/4 respektive PLD, 3/4-total, flödeshål, också registrerats centralt hos SKK.

Utifrån bland annat hälsoenkäten har vi fram till idag (2020-07-31) fått kännedom om åtta svenskregistrerade hundar som utvecklat glaukom. En av dessa är en import från Japan som har 3 avkommor, övriga sju är alla svenskfödda och har inga avkomma. Från stamtavlorna kan vi se att flera av de drabbade hundarna är släkt med varandra. Endast en av föräldrarna till de drabbade hundarna har undersökts med gonioskopi med resultatet PLD, 3/4-total, flödeshål. För de hundar som vi har information om när sjukdomen debuterade visar ett spann på 5 till 13 år.

Utvärdering sista femårsperioden:

Under perioden 2015-2019 har 22 hundar undersökts, tre hundar fick diagnos. En PPM (persisterande pupillmembran är vävnadsrester från fostertiden som utgår från ögats iris), en ärftlig katarakt (grå starr) och en icke-ärftlig katarakt och övriga var utan anmärkning.

Från hälsoenkäten 2018 var det endast tre som angivit att deras shiba hade någon allvarlig ögonsjukdom, en med glaukom (för högt tryck i ögat) och två med grå starr (grumlig lins).

Vi ser inga problem med de ögonsjukdomar som kan upptäckas med vanlig ögonundersökning. Däremot behöver vi få in mer information om vilka hundar som drabbats av glaukom för att hålla koll på vilka linjer som är belastade. Några av de hundar som vi känner till som drabbats av glaukom är från blodslinjer som används ganska mycket i avel medans andra är i princip helt borta. Nya fall kan också mycket väl komma in med nya importer.

Långsiktigt mål:

- Att hålla oss á jour om ögonsjukdomar fr.a. glaukom hos shiba internationellt och inom Sverige.

Kortsiktigt mål:

- Att bygga upp en rutin som får hundägare att rapportera in fall av glaukom och andra ögonsjukdomar till avelsrådet även då hunden nått en högre ålder.
- Att skapa ett register för alla svenskregistrerade shibor som drabbats av glaukom för att kunna se vilka linjer som drabbas.

Strategi:

- Att informera uppfödare och shibaägare om vikten av att rapportera in hundar som har glaukom eller andra ögonsjukdomar till avelsrådet. Vi ser däremot ingen anledning till att rekommendera ögonlysning eller gonioskopi av shiba generellt.

Hudproblem

Översikt

Allergi är en förvärvad eller medfödd benägenhet att reagera med ett överdrivet immunförsvar mot ett främmande ämne, allergen. Allergener är vanligtvis proteiner som finns i t ex pollen, mögel, hår, etc. Även födoämnen kan innehålla allergener. Allergener kan tillföras kroppen genom inandning, via huden eller via maten.

Atopi är den vanligaste formen av allergi hos hund och innebär en ärftlig benägenhet att utveckla allergi mot allergen i omgivningen. Symptom på allergi hos hund är klåda. Klådan sitter framför allt på undersidan av kroppen, exempelvis tassar, öron, buk, armhålor, ljumskar eller på huvudet, vanligen runt ögonen och på nosen. En del hundar har klåda på tassar och återkommande öroninflammationer som enda symptom. Klådan är alltid dubbelsidig.

Hundar med födoämnesallergi kan även ha symptom i form av kräkningar, diarré, frekvent avföring och gaser.

Enligt hälsoenkäten 2007 är hudproblem vårt största problem. För 62 hundar (26%) har det angetts att de lider av upprepade/långvariga hudproblem/klåda. Ca hälften av dessa är troligen allvarligare fall då det anges att de utretts av veterinär med specialistkompetens för hud. För 31 hundar (13%) anges att deras hudproblem beror på allergi vilket verifierats med hudtest eller blodprov. Vanligaste orsaken till allergin var luftburna allergener som t ex pollen.

Utvärdering sista femårsperioden:

I hälsoenkäten 2018 angav cirka 15% att deras shiba haft upprepade eller långvariga hudproblem/klåda. Av dessa angav 46 stycken att hudproblemen konstaterats av veterinär bero på allergi, vilket är 10% av alla shibor som ingick. Bland shiborna som ingick i 2007-års enkät var det totalt 13,5% som konstaterats lida av allergi. Detta antyder att allergi i alla fall inte verkar ha ökat i rasen.

Långsiktigt mål:

- Att hudproblem och allergier minskar i rasen.

Kortsiktigt mål:

- Att skaffa mer information om vilka hudproblem och allergier som finns i rasen och orsaken till dessa.
- Att uppmuntra shibaägare att rapportera in allergier och andra huddiagnoser och på så sätt samla på oss mer kunskap om hudproblem i rasen.

Strategi:

- Att inte avla på individer som av veterinär har konstaterat atopi/allergi.
- Att informera shibaägare om vikten av att rapportera in hundar som har allergi eller andra hudåkommor till avelsrådet.

Mentalitet/Funktion

Översikt:

Vad är det våra valpköpare oftast efterfrågar i första hand? Jo, en bra mentalitet. Ska du leva med en hund i 10-15 år krävs det att du trivs med den. Hundens psyke är avhängigt både ärftliga och miljömässiga faktorer. Ett bra stöd från uppfödaren till valpköparen kan ge den unga shiban större förutsättningar att växa upp i en bra miljö, men en individ som har ett genetiskt bagage som t ex yttrar sig i överdrivna rädslor kan inte ens den mest erfarna hundägare lyckas bra med. Det är alltså av yttersta vikt att uppfödarna prioriterar en bra mentalitet hos sina avelsdjur.

Vad är då en bra mentalitet? Först och främst har vi en skyldighet att bibehålla den mentalitet som efterfrågas för shiban i Japan. Men vi har också skyldighet att föda upp shibor som fungerar väl i vårt svenska samhälle. Detta är inget som står i motsatsförhållande till varandra. En shiba ska vara modig och dess mod gör också att den bör fungera väl i de vardagliga situationer den utsätts för i vårt samhälle, som trafik, främmande människor som kanske har ett för hunden onaturligt kroppspråk, höga ljud, framrusande hundar etc.

I Japan använder man tre ord, som kombineras för att beskriva shibans mentala utstrålning. Det första och viktigaste är Kan-I – som visar sig i en kombination av mod, lugn och harmoni. Hunden utstrålar säkerhet, backar inte undan och flackar inte med blicken.

Det andra är Ryosei – en hund med detta är lojal, lydig och lyhörd sin förare och agerar snabbt på sin förares kommando även i pressade situationer. För detta krävs en hund som är intelligent och har mod, dvs har Kan-I. Dessa två begrepp går alltså hand i hand.

Det tredje är Soboku – varmed menas naturlig skönhet. Shiban ska spegla raffinerad enkelhet och sober elegans. Den ska föra sig med förfining och värdighet.

För en korrekt shiba, måste alla dessa tre delar finnas med. En modig, majestätisk hund med stor inre styrka, kombinerad med en obrottslig lojalitet och tillit till sin ägare. Viktigt är att shiban uttrycker inre kvaliteter som koncentration, intelligens och absolut närvaro. Detta ska speglas i shibans uppträdande och hållning, men framförallt i dess blick. Ögonens uttryck anses därför som det allra viktigaste på en shiba.

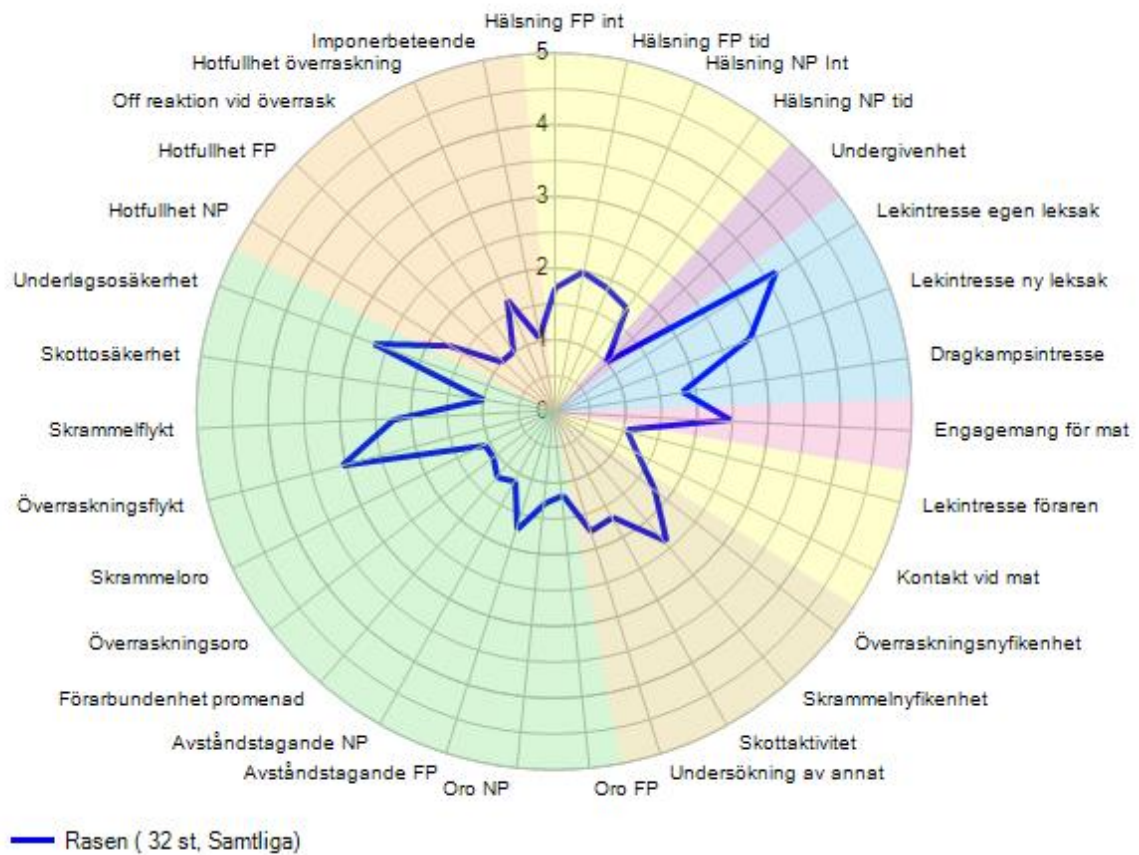
Japanerna via Nippo-organisationen värdesätter en shibas rätta mentalitet så högt, att man tveklöst sätter en exteriört något sämre hund före en hund med bättre exteriör, om man genom hundens uttryck uppfattar att den har den för rasen rätta mentaliteten.

Shiban har mycket ursprungligt i sitt beteende vilket ibland visar sig som en avvaktande inställning mot okända människor och en ovilja till att bli hanterad av främlingar. Därför kräver den ofta en hel del socialisering och handhavandeträning för att fungera optimalt i vårt svenska samhälle. För en del krävs mer träning än för andra. Misslyckas man med denna träning kan det t ex vara svårt att få sin hund undersökt av veterinär eller hanterad av utställningsdomare. Det är förstabeligt att nybörjare på shiba inte alltid lyckas ge sin hund rätt träning från början. Men en erfaren shibaägare som t ex en uppfödare bör klara av det. Om en shiba som tränats rätt ändå inte går att ställas ut så beror det med största sannolikhet på att hunden har en olämplig mentalitet. Dessa hundar bör inte gå i avel.

Mentalbeskrivning

Då MH (mentalbeskrivning hund) är främst framtaget för bruks- och tjänstehundar så har klubben beslutat att mentaltestet BPH (Beteende- och personbeskrivning hund) som började användas 2012 är det som bäst passar att beskriva mentaliteten hos shiba.

Ett första spindeldiagram har tagits fram baserat på de 32 hundar som har genomfört BPH fram till och med 2019 (se Fig 8). Detta är dock för få shibor för att få ett representativt genomsnittsvärde, och därför är det önskvärt att fler shibor genomgår BPH.

RM = Rasmedelvärde

Moment	RM
Hälsning FP int	1,7
Hälsning FP tid	2,0
Hälsning NP Int	1,9
Hälsning NP tid	1,8
Undergivenhet	1,0
Lekintresse egen leksak	3,7
Lekintresse ny leksak	2,9
Dragkampsintresse	1,8
Engagemang för mat	2,5
Lekintresse föraren	1,1
Kontakt vid mat	1,3
Överraskningsnyfikenhet	1,8
Skrammelnyfikenhet	2,4
Skottaktivitet	1,7
Undersökning av annat	1,7
Oro FP	1,2
Oro NP	1,3
Avståndstagande FP	1,7
Avståndstagande NP	1,1
Förarbundenhet promenad	1,2
Överraskningsoro	1,1
Skrammeloro	1,1
Överraskningsflykt	3,1
Skrammelflykt	2,3
Skottosäkerhet	1,0
Underlagsosäkerhet	2,7
Hotfullhet NP	1,7
Hotfullhet FP	1,0
Off reaktion vid överrask	1,0
Hotfullhet överraskning	1,7
Imponerbeteende	1,0

Förklaring av färgkodning

Hälsning
Undergivenhet
Lekintresse
Matengagemang
Förarkontakt
Nyfikenhet
Rädsla/osäkerhet
Hot/aggressivitet

Fig 8. Spindelldiagram för shiba och förklaring till de olika momenten i BPH. Den blå linjen visar medelvärdet för de 32 shibor som hitintills genomgått BPH.

Utvärdering sista femårsperioden:

Mentalitet är svårt att mäta men den allmänna uppfattningen är att den blivit bättre hos våra shibor jämfört med tidigare år.

Långsiktigt mål:

- Att rasen har rastypiskt temperament där rasens mod prioriteras och där individerna väl passar in i vårt svenska samhälle.

Kortsiktigt mål:

- Att fler hundar mentalbeskrivs med BPH.
- Att hundar med överdrivna rädslor och/eller aggressionsproblem inte går i avel.
- Att andelen hundar som tilldelas den nya beteckningen "Disqualified" på grund av oacceptabel mentalitet minskar

Strategi:

- Att få uppfödare att ta ansvar för att inte avla på hundar som visar överdriven rädsla eller aggression i vardagliga situationer, t.ex. veterinärbesök, eller vid utställning eller annan aktivitet där hunden hanteras, t.ex. lydnessprov.
- Att informera om vikten av att fler hundar mentalbeskrivs med BPH så att en idealprofil för rasen kan tas fram.

Exteriör

Översikt:

Shiban är en japansk ras och det är hemlandet som har ansvaret att tala om för omvärlden hur en shiba ska se ut exteriört. I Japan är det organisationen Nihon Ken Hozonkai, eller "Nippo" som den kallas, som är rasklubb och som skriver rasens standard. Denna standard är inte skriven enligt samma mall som FCI använder och därför finns det också en FCI-standard som i innehåll liknar Nippostandarden men som inte är lika detaljerad.

Under 2009 utgav Shiba-No-Kai ett raskompendium vars kommentarer till FCI-standarderna har Nippostandarderna som grund. Detta kompendium beskriver vad som är viktigt i bedömningen av en shiba.

Shiban har flera exteriöra särdrag som är viktiga att behålla. Görs inte det kan shiban utvecklas till att bara bli en liten spets av obestämd ras. De särdrag som vi i dagsläget därför bör prioritera är:

- Ett rastypiskt huvud med god bredd och väl utvecklade kinder.
- Triangelformade ögon som är så snedställda så att de pekar mot öronens yttre bas.
- Öron som är väl framåtlutade och kupade.
- Tydlig könsprägel som avspeglar sig i uttrycket, där hanen ska ha ett intensivt uttryck och tiken ett mildt.
- Korrekta färgmarkeringar i de tre tillåtna färgerna.

Det talas ibland om att man i Japan anser att rörelserna och hundens konstruktion är av underordnad betydelse. Det kan ha sin riktighet på så sätt att goda rastypiska särdrag alltid ska prioriteras över sådana detaljer som är gemensamma för flertalet hundraser. Men i Sverige är vi också noggranna med att en hund inte ska behöva uthärda smärtor på grund av sin exteriör. Det är därför också viktigt att vi i aveln undviker hundar med alltför raka vinklar vilket för individen kan innebära begränsningar i dess förmåga till rörelse och funktion och på sikt kan orsaka ledproblem.

Utvärdering sista femårsperioden:

Antalet registreringar har hållit sig på en förhållandevis hög nivå under de senaste 10 åren. Efterfrågan på valpar har varit mycket stor, så stor att de svenska uppfödarna trots ökad uppfödning inte kunnat möta efterfrågan på rasen. Det har tyvärr gjort att motivationen att meritera avelsdjuren har sjunkit eftersom uppfödarna får avsättning för sina valpar ändå. Ett flertal av dagens avelsdjur är idag helt omeriterade. Vi kan konstatera att vi har en ganska stor variation exteriört bland våra hundar och den generella kvalitén har inte ökat trots att populationen ökar, utan den har snarare sjunkit. Antalet anmälda på utställning har sjunkit dramatiskt trots högre registreringssiffror idag. Ett annat problem är att samma hundar bedöms mycket olika från gång till gång, dvs att samsynen bland domarna hur en shiba ska bedömas inte är tillfredsställande.

Ibland motiverar uppfödare avsaknaden av utställningsmeriter hos sina avelsdjur med att individerna ifråga inte vill visa sig på utställning. Dock, en shiba, med ett rastypiskt temperament

med mycket mod, ska inte ha några problem med att vistas på en utställning och hanteras av en domare. Mentalitet och exteriör går hand i hand hos en korrekt shiba.

Under senare år är det fler och fler shibaägare som tränar och tävlar med sin shiba i olika hundsporter såsom rallylydnad, agility, nosework och viltspår. Rasklubben ser mycket positivt på denna utveckling och har som mål att uppmuntra fler shibaägare till detta. Dessutom för att tävla i olika hundsporter krävs en bra, stabil mentalitet.

Långsiktigt mål:

- Att rasen utvecklas i samma riktning som i Japan, dvs att rastypen prioriteras.
- Att shibans naturliga skönhet utan extrema överdrifter bevaras – det som kallas Sobuko.
- Att avel endast sker på shibor med rastypiskt temperament, dvs de som kan uppvisa Kan-I och Ryosei, vilket manifesteras bl.a. genom att de visar sig på utställning.

Kortsiktigt mål:

- Att uppfödare prioriterar rasen särdrag i sin avel när det gäller exteriör och utstrålning.
- Att uppfödarna förstår vikten av att visa sina hundar på utställning eftersom det är den bästa utvärdering vi har att tillgå när det gäller exteriör och rastypisk utstrålning.
- Att domare blir mer medvetna om hur en shiba ska bedömas.

Strategi:

- Att informera domare och speciellt nya domare på rasen om shibans särdrag.
- Att uppfödarna har ett långsiktigt mål med sin avel där rasens särdrag prioriteras.
- Att uppfödarna ser det som en självklarhet att meritera sina avelsdjur på utställning, men också uppmuntrar sina valpköpare att ställa ut sina hundar.

Källor

The Total Shiba, Alpine Publications 1997, av Gretchen Haskett & Susan Houser

Domarkompendium för Shiba, Shiba-No-Kai 2009

Hälsoenkät utförd av Shiba-No-Kai 2007 och 2017

SKK's Avelsdata

Information från SKK's hemsida

Statistik över ögonundersökningar från The Japanese Shiba Inu Club of Great Britain

Arbetsgång

- I början av juni 2020 öppnade klubben en diskussionsgrupp på Facebook där uppfödare och andra intresserade kunde ge sina synpunkter på hur mål och strategier i RAS ska se ut framöver. Gruppen annonserades på hemsida, i tidningen samt på klubbens Facebooksida. Alla uppfödare som var medlemmar bjöds in till gruppen och sedan tillkom flera andra intresserade. Alla strategier och mål har lagts ut vilka sedan har diskuterats.
- Under juli 2020 uppdaterades RAS med ny statistik samt förslag skrevs på ändringar i mål och strategier utifrån denna statistik och diskussionerna på Facebooksidan.
- I mitten av juli lades förslaget på reviderat RAS ut på klubbens hemsida och Facebooksida med önskemål om kommentarer.
- Dokumentet godkännes på Shiba-No-Kai's styrelsemöte den ??? och skickades in till SSUK den ???2020.

Revidering av RAS 2020

Lotta Arborelius

Helena Löfvendahl

Charlotta Mellin

Inger Persson